

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

.....
Jméno a příjmení

MYŠLENKOVÁ MAPA – využití aplikace FreeMind

Myšlenkové mapy jsou užitečným nástrojem pro utřídění pojmů, které spolu nějakým způsobem souvisí. Jedním z programů pro tvorbu myšlenkových map je právě FreeMind. Program je dostupný v češtině a poskytuje uživateli možnost editovat hierarchickou strukturou myšlenek kolem centrálního pojmu. Přidávání pojmů do myšlenkové mapy napomáhá při brainstormingu nových nápadů. Pro uživatele je software dostupný zcela zdarma, a to pod licencí GNU GPL. Jedná se o licenci pro svobodný software, která zajišťuje, aby byla odvozená díla dostupná pod toutéž licencí. Program je napsaný v programovacím jazyce Java a funguje na jakémkoliv operačním systému. Mezi nejdůležitější funkce programu FreeMind patří:

- rozbalování či sbalování větví myšlenkové mapy,
- možnost exportu myšlenkové mapy do formátů HTML, XHTML, PNG, JPEG, SVG, PDF, Flash,
- možnost přidávat k uzlům ikony,
- možnost doplnit k větvím oblaky,
- možnost uvádět grafické odkazy mezi jednotlivými uzly,
- filtrování a vyhledávání obsahu,
- možnost odkazovat pomocí uzlů na web,
- změna grafiky.

Silnou stránkou programu je jeho intuitivní ovládání. Většinu ovládacích prvků lze nalézt bez hlubšího zkoumání návodu. Díky skrývání a odkrývání jednotlivých větví lze pracovat i s obrovskými myšlenkovými mapami. Další předností programu je, že vzhled myšlenkových map si můžete ve velké míře přizpůsobit podle své libosti.

Naopak mezi jeho největší slabiny patří fakt, že program není dostupný on-line, ale je potřeba si ho stáhnout a nainstalovat, což jej společně s poměrně zastaralým designem znevýhodňuje oproti podobným on-line programům.

Stáhnutí a instalace programu:

Program lze stáhnout z jeho webové stránky <http://freemind.sourceforge.net/wiki/index.php/Download> a následně je potřeba ho nainstalovat. Instalace programu je jednoduchá a provede vás jí průvodce.

Úkol 1:

Vytvořte myšlenkovou mapu geografických oblastí Asie.

Návod:

1. Nejdříve vytvoříme novou myšlenkovou mapu (soubor s příponou .mm) pomocí volby **Soubor** → **Nový** (též prostřednictvím klávesové zkratky **Ctrl + N**).
2. V novém souboru se automaticky zobrazí ústřední buňka mapy, v níž je napsáno **Nová mapa**. Text přejmenujeme buď tak, že začneme psát náš ústřední pojem (téma myšlenkové mapy), tedy

geografické oblasti Asie, nebo na buňku můžeme kliknout, smazat text **Nová mapa** a nahradit ho vlastním. V obou případech volbu potvrdíme klávesou **Enter**.

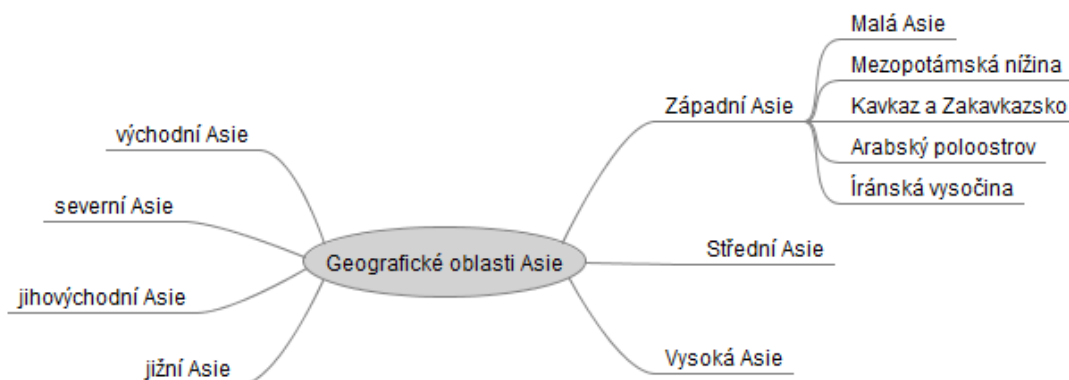
Obr. 1: Geografické oblasti Asie - start

- Podřadný uzel (v našem případě Střední Asie), navázaný na ústřední, vytvoříme klávesou **Insert** nebo pomocí symbolu žárovky v hlavním vodorovném panelu. Opět jej přejmenujeme a potvrdíme klávesou **Enter**.
- Uzel na stejné úrovni pod současným vybraným uzlem (Vysoká Asie) vytvoříme pomocí klávesy **Enter**. Pokud jej chceme umístit nad současný uzel (Západní Asie), použijeme klávesovou zkratku **Shift + Enter**.

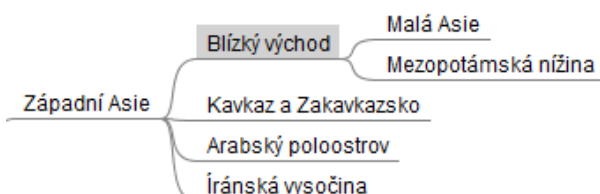
Obr. 2: Geografické oblasti Asie - přidání oblastí Asie

- Pro návrat do ústředního uzlu můžeme použít klávesu **Escape**, mezi jednotlivými uzly lze přepínat také šipkami nebo pouhým klepnutím myši na požadovaný uzel.
- Program FreeMind sám rozhoduje, na kterou stranu od ústředního pojmu podřadný uzel umístí, nicméně uzel můžeme přesouvat najetím myši na tu stranu uzlu, která je blíže ústřednímu pojmu, a potáhnutím na vybrané místo.
- Přidáme do mapy další prvky.

Obr. 3: Další prvky myšlenkové mapy Asie

- Vytvořit můžeme také nadřazený uzel (Blízký východ) pomocí klávesové zkratky **Shift + Insert** (případně prostřednictvím **Vložit + Nový nadřazený uzel**), který se umístí vlevo od současného. Můžeme k němu přidat další prvky tak, že je označíme a myši přetáhneme pod nadřazený uzel. Nadřazené uzly slouží ke sloučení pojmů do jedné kategorie.

Obr. 4: Nový nadřazený uzel

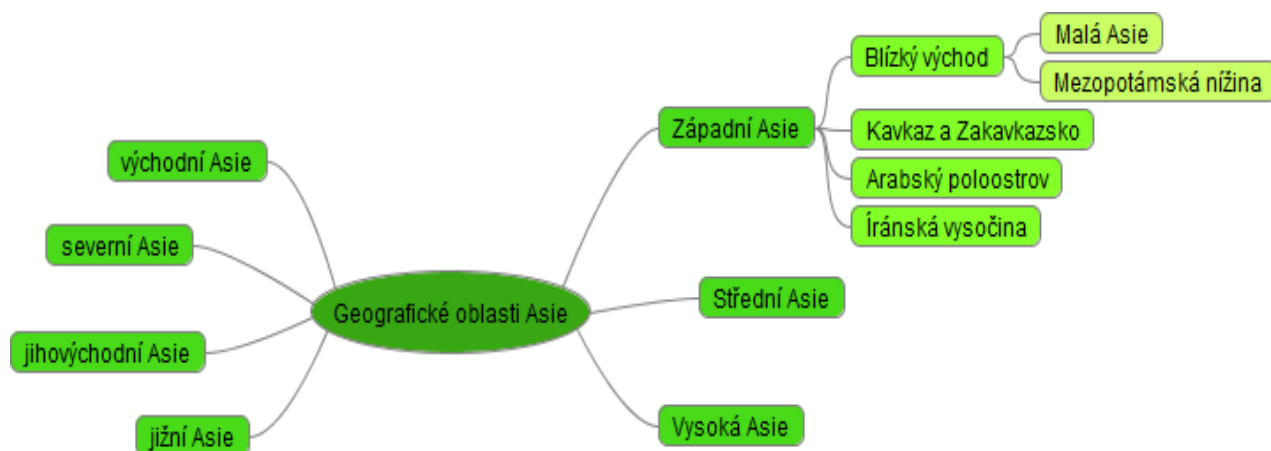

9. S rostoucí velikostí mapy je užitečné některé prvky, se kterými aktuálně nepracujeme, skrýt. K tomu nám poslouží klávesa **Space**. Označíme si prvek a následně stisknutím klávesy **Space** skryjeme všechny jeho poduzly. Opětovým stisknutím téže klávesy se prvky znovu odkryjí. Pokud chceme skrýt až poduzly poduzlů vybraného prvku, stiskneme **Ctrl + Space**. K odkrytí všech prvků lze použít **Alt + End**. Skutečnost, že jsou poduzly uzlu skryty, označuje prázdné kolečko vyobrazené u příslušného uzlu (viz Západní Asie).

Obr. 5: Příklad ukrytí nezpracovávaných uzlů

10. Myšlenkovou mapu lze oživit a vylepšit velkým množstvím symbolů, např. pro upomínky, zdůraznění důležitosti nebo pro vyjádření emocí. Používat můžete různé styly písmen, tvary uzlů, barvy či linie. Lze také vkládat obrázky. Uzly nebo celé věty je možné umístit do bublin či oblaků.

Obr. 6: Možná finální verze myšlenkové mapy Asie

11. Myšlenkovou mapu dokončíme přidáním dalších prvků.

Úkol 2: Vytvořte myšlenkovou mapu k jednomu z následujících témat z regionální geografie Asie.

A. Fyzickogeografická část regionální geografie Asie

Geologická stavba Asie

Fyzickogeografické regiony Asie

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Reliéf Asie	
Nerostné bohatství Asie	
Vodstvo Asie	
Podnebí Asie	
Půdy Asie	
Biomy Asie	
Rostlinstvo Asie	
Živočišstvo Asie	
Ochrana krajiny Asie	

B. Socioekonomická část regionální geografie Asie	
Národnostní složení Asie	
Jazyková struktura Asie	
Náboženství Asie	
Sídla Asie	
Hospodářství Asie	
Čína	
Indie	
Japonsko	

C. Tematická část regionální geografie Asie	
Perský záliv – těžba a doprava ropy	
Thajsko – cestovní ruch	
Bangladéš – přírodní hrozby	
Vietnam – asijský tygr	
Indonésie – palma olejná	
Čína – Tři soutěsky	
Indie – pěstování čaje	
Japonsko	

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Zdroje:

Obr. 1: Geografické oblasti Asie - start. (vlastní zpracování)

Obr. 2: Geografické oblasti Asie - přidání oblastí Asie (vlastní zpracování)

Obr. 3: Další prvky myšlenkové mapy Asie (vlastní zpracování)

Obr. 4: Nový podřazený uzel (vlastní zpracování)

Obr. 5: Příklad ukrytí nezpracovávaných uzlů (vlastní zpracování)

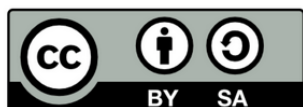
Obr. 6: Možná finální verze myšlenkové mapy Asie (vlastní zpracování)

Buzan, T., Buzan, B. *Myšlenkové mapy: probudte svou kreativitu, zlepšete svou paměť, změňte svůj život*. 2. vydání. Brno: BizBooks, 2012.

FreeMind – free mind mapping software. http://freemind.sourceforge.net/wiki/index.php/Main_Page.
[Cit. 20. 10. 2021]

Školní atlas světa. 5. vydání. Praha: Kartografie Praha, a. s., 2019.

Inovace vzdělávacího modulu předmětu 5. ICT v geografickém vzdělávání (Z7150) proběhla v rámci projektu Zkvalitnění a Inovace Přípravy budoucích učitelů na MUNI (ZIP MUNI), reg. č. p.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_068/0016170.

Tento výukový materiál **Myšlenková mapa – využití aplikace FreeMind**, jehož autorem je RNDr. Vladimír Herber, CSc., a který je dostupný z **Databáze výstupů projektů OP VVV** (<https://databaze.opvvv.msmt.cz>), lze použít v souladu s licenčními podmínkami **Creative Commons BY-SA 4.0 International** (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).

Uvedené se nevztahuje na díla nebo jiné předměty ochrany (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou ve výstupu užity zejména na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv, jak je uvedeno u konkrétního jednotlivého předmětu ochrany.